

Asia: VN/3528/2021

Lausuntopyyntö mietinnöistä koskien yhdenvertaisuuslain osittaisuudistusta

Velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta varhaiskasvatuksessa

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jolla yhdenvertaisuussuunnittelovelvollisuus ja yhdenvertaisuuden edistämisen velvollisuus laajenisivat koskemaan varhaiskasvatuksen järjestäjiä ja palveluntuottajia?

Nykyisellään kuntia koskee viranomaisina yhdenvertaisuuden suunnittelu- ja edistämisvelvoitteet. Lakiuudistus tuo velvoitteen piiriin myös muut varhaiskasvatuksen toimijat ja palveluntarjoajat. Kirkkohallitus pitää ratkaisua hyvänä ja oikeansuuntaisena.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, että kunta vastaisi siitä, että sen alueella toimiville perhepäivähoidon ja kunnallisen avoimen varhaiskasvatuksen toimijoille laaditaan toimipaikkakohtaisen suunnitelman sijaan yhteistyössä näiden toimijoiden kanssa yhteiset yhdenvertaisuussuunnitelmat?

Kysymys kunnan yhteisestä suunnitelmasta on tärkeä ja se ottaa huomioon sen, että kunnilla on yleisesti hyvät resurssit yhdenvertaisuussuunnitelmien laatimiseen. Kirkkohallitus pitää ehdotusta perusteltuna, koska sen avulla voidaan edistää tasa-arvon ja yhdenvertaisuussuunnitelmien laadukasta toteutumista.

Häirintä

Mitä mieltä olette ehdotuksesta koskien häirinnän määritelmän muuttamista siten, että se sisältäisi myös ihmisryhmään kohdistuvan häirinnän?

Lakiehdotuksessa lisätään ilmaus ”ihmisryhmä” henkilön ohella loukkaavan käyttäytymisen kohteeksi. Ehdotus on asianmukainen ja täsmentää häirinnän tunnistamista aiempaa paremmin.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan lakiin kirjattaisiin, että varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestäjän menettely on syrjintää, jos ne laiminlyövät puuttua tiedossaan olevaan häirintään?

Lakiehdotuksen 14§ täydentää syrjinnän koskemaan varhaiskasvatuksessa järjestäjän tai palvelun tuottajan aktiivista velvoitetta puuttua tietoon tulleeseen syrjintätapaukseen. Ehdotus on tarpeellinen ja kannatettava.

Asian vieminen lautakuntaan ilman yksilöityä asianomistajaa

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuusvaltuutettu tai yhdenvertaisuutta edistävä yhteisö voisi viedä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakuntaan myös sellaisen syrjintää tai vastatoimia koskevan asian, jossa ei ole yksilöitävissä tiettyä asianomistajaa?

Syrjivä käytös ei aina kohdistu yhteen yksilöön vaan voi olla yleisempää ja myös rakenteellista. On tarpeellista, että yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakuntaan voi tuoda asioita, joilla ei ole yksilöitävissä olevaa asianomistajaa.

Kohtuulliset mukautukset

Mitä mieltä olette ehdotuksesta koskien kohtuullisia mukautuksia?

Ehdotus on kannatettava, koska se tuo esiin vammaisen ihmisen ihmisoikeudet ja edistää kaikkien ihmisten yhdenvertaista kohtelua. Kohtuullisten mukautusten täydennykset tukevat myös vammaisten ihmisten ihmisarvon näkyväksi tulemistä.

Hyvitys

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta voisi määrätä hyvitystä?

On kannatettava ehdotus, että yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta voi määrätä hyvityksiä.

Ehdotuksen mukaan sekä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalla että käräjäoikeuksilla olisi toimivalta määrätä hyvitystä. Lautakunnan ja tuomioistuinten toimivallan jaosta säädettäisiin laissa. Mitä mieltä olette ehdotuksesta koskien käräjäoikeuksien ja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivallan jakoa hyvitysasioissa?

Ehdotus on asianmukainen.

Ehdotuksen mukaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan menettelyssä noudatetaan asian käsittelyn ja selvittämisen, suullisen käsittelyn ja oikeudenkäyntikulujen osalta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain säännöksiä ja näihin liittyviä julkisuussäännöksiä ja muilta osin täydentävästi hallintolakia. Mitä mieltä olette ehdotuksesta koskien yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnassa noudatettavaa menettelyä hyvitysasian käsittelyssä?

Ehdotus on asianmukainen.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan hallintotuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa voitaisiin vahvistaa ratkaisuksi sovinto hyvitysasiaa koskevalta osalta?

Mahdollisuus sovintoratkaisuihin on lähtökohtaisesti myönteinen vaihtoehto, mikä mahdollistamista tulee edistää.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan kokoonpanoa ja menettelyjä koskevat muutokset

Mitä mieltä olette ehdotuksista koskien yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan kokoonpanoa ja menettelyjä (esim. jaostojen kokoonpano, vahvennettu jaosto, asian tutkimatta jättäminen, sidonnaisuusilmoitukset)?

Ehdotus on asianmukainen.

Esityksen vaikutukset

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetuilla muutoksilla olevan?

Edistää pienen askeleen verran tasa-arvoista ja yhdenvertaista kohtelua Suomessa.

Muut huomiot esityksestä

Onko teillä muita huomioita esityksestä?

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus lainsäädäntöön ehdotetut tarkistukset ovat oikeansuuntaisia. Ne selkeyttävät ja täsmenävät useita yksityiskohtia ja nostavat aiempaa paremmin esille yksilön oikeuden tulla kohdelluksi ihmisarvon mukaisesti. Joissakin kohdissa (yhdenvertaisuusvaltuutetun asemaa parantamalla) lakiesitys voisi vielä avoimemmin pyrkiä etsimään ihmisoikeuksien toteutumista sen sijaan, että halutaan varmistaa yksiselitteinen hallinnollinen työnjako.

Yleiset huomiot esityksestä

Yleiset huomionne työelämän alajaoston esityksestä

-

Työnantajan velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta (7 §)

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jossa täsmennetään mitä työnantajan tulee ottaa huomioon arvioidessaan työpaikan yhdenvertaisuustilannetta?

Ehdotus on tarpeellinen ja terävöittää työpaikkojen yhdenvertaisuustarkastelua.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuussuunnitelman tulisi jatkossa sisältää myös työpaikan yhdenvertaisuuden arvioinnin johtopäätökset?

Ehdotus edistää yhdenvertaisuuden toteutumista.

Yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävät ja toimivalta (19 §)

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuusvaltuutetulla olisi oikeus antaa lausunto työsuojeluviranomaisen käsiteltävänä olevassa asiassa (22 §:n tarkoittamissa tapauksissa)?

Ehdotus on asianmukainen ja voi edistää hyvää yhteistyötä.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuusvaltuutetulla olisi mahdollisuus toimia ulkopuolisena asiantuntijana työsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvassa asiassa?

Yhdenvertaisuusvaltuutettu on helpommin lähestyttävä roolinsa vuoksi ja saa mahdollisesti olennaista informaatiota ratkaistavista asioista. Ehdotus on perusteltu.

Työsuojeluviranomaisen tehtävät ja toimivalta (22 §)

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jossa työsuojeluviranomaisen valvontatoimivaltaa täsmennetään koskemaan työelämää?

Ehdotus on perusteltu ja hyvä.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan työsuojeluviranomaisen on varattava yhdenvertaisuusvaltuutetulle tilaisuus lausunnon antamiseen asioissa, joilla on yhdenvertaisuuslain tulkinnan kannalta merkitystä?

Yhdenvertaisuusvaltuutettu on helpommin lähestyttävä roolinsa vuoksi ja saa mahdollisesti olennaista informaatiota ratkaistavista asioista. Ehdotus on perusteltu.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan työsuojeluviranomainen voi lain tulkinnan kannalta merkittävässä yksittäistapauksessa käyttää apunaan yhdenvertaisuusvaltuutettua asian selvittämisessä?

Esitys on perusteltu ja voi lisätä tiedonkulkua toimijoiden välillä.

Mitä mieltä olette työsuojeluviranomaisen tiedonvälitykseen liittyvistä ehdotuksista?

Esitys on perusteltu ja voi lisätä tiedonkulkua toimijoiden välillä.

Kehotusmenettelyn laajentaminen (työsuojelun valvontalaki 13 §)

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jossa työsuojeluviranomaisen kehotusmenettelyä laajennetaan koskemaan myös työnantajan velvollisuutta arvioida ja edistää yhdenvertaisuutta (7§:n 1 momentti)?

Ehdotus on hyvä.

Vaihtoehtoiset ratkaisut

Jos näkemyksenne mukaan yhdenvertaisuusvaltuutetun toimivaltaa tulisi laajentaa kaikkiin työelämän syrjintä- ja yhdenvertaisuuskysymyksiin, miten ratkaisisitte yhdenvertaisuusvaltuutetun ja työsuojeluviranomaisen päällekkäiseen toimivaltaan liittyvät kysymykset?

Päällekkäisen toimivallan ongelma voidaan ratkaista hyvällä vuorovaikutuksella ja tiedonkulun edistämällä.

Jos näkemyksenne mukaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivaltaa tulisi laajentaa työelämän syrjintä- ja yhdenvertaisuuskysymyksiin, mitkä työelämäasiat soveltuisivat lautakuntakäsittelyyn?

Kirkkohallituksella ei ole tähän kysymykseen kantaa.

Vaikutusarvioinnit

Yleiset huomionne esityksen arvioiduista vaikutuksista

Kirkkohallituksella ei ole tähän kysymykseen kantaa.

Huomionne taloudellisista vaikutuksista

Kirkkohallituksella ei ole tähän kysymykseen kantaa.

Huomionne vaikutuksista viranomaisten toimintaan

Kirkkohallituksella ei ole tähän kysymykseen kantaa.

Huomionne yhteiskunnallisista vaikutuksista

Kirkkohallituksen arvion mukaan tehdyt esitykset edistävät osaltaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämistä yhteiskunnassa.

Onko jokin olennainen vaikutus jäänyt esityksessä arvioimatta tai liian vähäiselle arvioinnille? Jos on, mikä?

-

Saloranta Teija
Kirkkohallitus